ÜLDKOHTU OTSUS (teine koda)

24. mai 2011 *

Kohtuasjas T-250/08,

Edward William Batchelor, elukoht Brüssel (Belgia), esindajad: *solicitor* F. Young, *barrister* A. Barav ja advokaat D. Reymond, hiljem *barrister* A. Barav, advokaat D. Reymond ja *barrister* F. Carlin,

hageja,

keda toetab

Taani Kuningriik, esindajad: B. Weis Fogh ja S. Juul Jørgensen,

menetlusse astuja,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: C. Docksey, C. O'Reilly ja P. Costa de Oliveira, hiljem C. O'Reilly ja P. Costa de Oliveira,

kostja,

keda toetab

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindajad: S. Behzadi-Spencer, L. Seeboruth ja I. Rao, hiljem I. Rao, keda abistasid *barrister* G. Facenna ja *barrister* T. de la Mare,

menetlusse astuja,

mille ese on esiteks nõue tühistada komisjoni peasekretäri 16. mai 2008. aasta otsus, millega keelduti võimaldamast tutvuda teatavate dokumentidega, mida vahetati Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi poolt nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 298, lk 23; ELT eriväljaanne 06/01, lk 224) artikli 3a alusel võetud meetmete ühenduse õigusele vastavuse hindamise raames, ning teiseks nõue tühistada sama taotluse kohta vaikimisi tehtud tagasilükkamise otsus, mis loetakse vastuvõetuks 9. aprillil 2008,

ÜLDKOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees N. J. Forwood (ettekandja), kohtunikud F. Dehousse ja J. Schwarcz,

kohtusekretär: ametnik N. Rosner,

arvestades kirjalikus menetluses ja 24. novembri 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Õiguslik raamistik

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) määratleb põhimõtted, tingimused ja piirangud, mis reguleerivad EÜ artiklis 255 sätestatud õigust tutvuda nende institutsioonide dokumentidega.

2 Määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigete 2–6 kohaselt:

„2. Institutsioonid keelavad juurdepääsu dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks:

– füüsilise või juriidilise isiku ärihuve, sealhulgas intellektuaalomandit,

– kohtumenetlust ja õigusnõustamist,

– kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärki,

välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve.

3. Keelatakse juurdepääs dokumendile, mille institutsioon on koostanud oma sisekasutuseks või mille institutsioon on saanud ning mis käsitleb küsimust, milles institutsioon ei ole veel otsust teinud, kui sellise dokumendi avaldamine kahjustaks oluliselt institutsiooni otsustamisprotsessi, välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve.

Juurdepääs dokumentidele, mis sisaldavad sisekasutuseks esitatud arvamusi osana asjaomase institutsiooni sisearuteludest ja eelkonsultatsioonidest, keelatakse isegi pärast otsuse tegemist, kui sellise dokumendi avaldamine kahjustaks oluliselt institutsiooni otsustamisprotsessi, välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve.

4. Kolmandate isikute dokumentide puhul konsulteerib institutsioon kolmanda isikuga, et hinnata, kas tuleks kohaldada lõike 1 või 2 erandit, välja arvatud juhul, kui on ilmne, et dokument tuleb avaldada või et seda ei tohi avaldada.

5. Liikmesriik võib taotleda, et institutsioon ei avaldaks kõnealusest liikmesriigist pärit dokumenti ilma tema eelneva nõusolekuta.

6. Kui mõni eranditest hõlmab ainult osa dokumendist, avalikustatakse dokumendi ülejäänud osad."

3 Määruse nr 1049/2001 artikli 8 kohaselt:

„1. Kordustaotlus lahendatakse viivitamata. 15 tööpäeva jooksul alates sellise taotluse registreerimisest lubab institutsioon juurdepääsu taotletud dokumendile ja tagab selle juurdepääsu kõnealuse ajavahemiku jooksul vastavalt artiklile 10 või siis esitab kirjalikus vastuses osalise või täieliku keeldumise põhjused. […]

3. Kui institutsioon ettenähtud tähtaja jooksul ei vasta, loetakse see eitavaks vastuseks ja see annab taotlejale õiguse algatada institutsiooni vastu kohtumenetlus ja/või esitada kaebus ombudsmanile EÜ asutamislepingu vastavate sätete alusel."

4 Nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiivi 89/552/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 298, lk 23; ELT eriväljaanne 06/01, lk 224) artikkel 3a, mis lisati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1997. aasta direktiiviga 97/36/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi [89/552] (EÜT L 202, lk 60; ELT eriväljaanne 06/02, lk 321), sätestab:

„1. Iga liikmesriik võib võtta meetmeid tagamaks, et tema jurisdiktsiooni all olevad ringhäälinguorganisatsioonid ei edasta sündmusi, mida kõnealune liikmesriik käsitleb ühiskonnale väga tähtsatena, ainuõiguslikult ega nii, et sellega võetakse ära kõnealuse liikmesriigi elanikkonna oluliselt osalt võimalus jälgida selliseid sündmusi otseülekande või hilisema edastusena tasuta televisioonis. Kui liikmesriik võtab selliseid meetmeid, koostab ta loendi määratletud riiklikest või mitteriiklikest sündmustest, mida ta käsitleb ühiskonnale väga tähtsatena. Liikmesriik teeb seda selgel ja läbipaistval viisil ning aegsasti. Samuti määrab asjaomane liikmesriik, kas need sündmused peaksid olema kättesaadavad täieliku või osalise otseülekandena või siis täieliku või

osalise hilisema edastusena, kui viimane on objektiivsetel põhjustel avalikkuse huvides vajalik või asjakohane.

2. Liikmesriigid teatavad lõike 1 kohaselt võetud või võetavatest meetmetest viivitamata komisjonile. Kolme kuu jooksul alates teatamisest kontrollib komisjon selliste meetmete vastavust ühenduse õigusele ja edastab need teistele liikmesriikidele. Komisjon palub artikli 23a kohaselt asutatud komiteel esitada arvamus. Komisjon avaldab võetud meetmed viivitamata *Euroopa Liidu Teatajas* ja vähemalt kord aastas liikmesriikide võetud meetmete koondloendi.

3. Liikmesriigid tagavad asjakohaste vahenditega oma õigusaktide raames, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvad ringhäälinguorganisatsioonid ei kasuta pärast käesoleva direktiivi avaldamiskuupäeva nende ostetud ainuõigusi nii, et sellega võetakse ära teise liikmesriigi elanikkonna oluliselt osalt võimalus jälgida selle teise liikmesriigi poolt kooskõlas eelnevate lõigetega määratletud sündmusi täieliku või osalise otseülekandena või siis täieliku või osalise hilisema edastusena, kui viimane on objektiivsetel põhjustel avalikkuse huvides vajalik või asjakohane, nagu see teine liikmesriik on lõike 1 kohaselt määranud."

Vaidluse taust

5 Šveitsi õiguse alusel tegutsev äriühing Infront WM AG, mis tegeleb spordiürituste teleülekande õiguste ostmise, haldamise ja turustamisega, esitas 20. detsembri 2005. aasta kirjaga Euroopa Ühenduste Komisjonile kaebuse, mis puudutas Suurbritannia ja

Põhja-Iiri Ühendkuningriigi poolt direktiivi 89/552 artikli 3a alusel võetud meetmeid (edaspidi „kaebus").

6 Hageja Edward William Batchelor pöördus 18. detsembri 2006. aasta kirjaga nii komisjoni kui ka äriühingu Infront WM nõukogu poole ja esitas märkused kirja kohta, mille komisjon 27. septembril 2006 kaebuse läbivaatamise raames Infront WM-ile saatis. Lisaks paluti 18. detsembri 2006. aasta kirjaga komisjonil edastada kõik Ühendkuningriigi ametiasutuste kirjavahetusega seotud dokumendid alates kaebuse esitamisest ning kogu statistika ja andmed, mis sisalduvad dokumentides, mida liikmesriik selle kirjavahetuse raames edastas.

7 Infoühiskonna ja meedia peadirektoraadi direktoraadi „Audiovisuaalküsimused, meedia, Internet" direktor vastas 16. jaanuari 2007. aasta kirjaga, et tema mõistab 18. detsembril 2006 esitatud taotlust dokumentidega tutvumiseks selliselt, et see puudutab ühte komisjoni 2. augusti 2006. aasta kirja ja kahte Ühendkuningriigi ametiasutuste kirja, mis on kuupäevastatud 5. septembril ja 15. novembril 2006. 16. jaanuari 2007. aasta kirja saatja sõnul on need dokumendid hõlmatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandast taandest tuleneva erandiga, mis kaitseb kontrollimise ja uurimise eesmärki, kuna kaebuse läbivaatamine komisjoni poolt võib päädida rikkumismenetlusega.

8 Komisjon võttis 16. oktoobril 2007 vastu otsuse 2007/730/EÜ, milles käsitletakse Ühendkuningriigi poolt direktiivi [89/552] artikli 3a lõike 1 kohaselt võetud meetmete kooskõla ühenduse õigusega (ELT L 295, lk 12). Otsuse 2007/730 artikliga 1 tunnistas komisjon meetmed, mille Ühendkuningriik direktiivi 89/552 artikli 3a alusel oli võtnud, ühenduse õigusega kooskõlas olevaks.

9 Infoühiskonna ja meedia peadirektoraadi peadirektor teavitas 7. veebruari 2008. aasta kirjaga hagejat otsuse 2007/730 vastuvõtmisest ning oma teenistuse seisukohast, mille kohaselt arvestades seda otsust ja tulenevalt komisjoni 27. septembri 2006. aasta kirjas sisalduvatest põhjustest, ei ole kaebus Ühendkuningriigipoolse ühenduse õiguse rikkumise peale põhjendatud.

10 Hageja palus 21. detsembri 2007. aasta kirjaga komisjonil 16. jaanuari 2007. aasta kirjas (vt eespool punkt 7) esitatud seisukoht üle vaadata, võttes arvesse, et menetlus Ühendkuningriigi poolt võetud meetmete ühenduse õigusele vastavuse kontrollimiseks on lõpetatud. Lisaks palus hageja komisjonil eelkõige tuvastada kõik dokumendid, mis Ühendkuningriik on pärast 16. jaanuari 2007 esitanud, ning kogu mittekonfidentsiaalse teabe kirjavahetuses, mis puudutab Ühendkuningriigi poolt direktiivi 89/552 artikli 3a alusel vastu võetud sündmuste loendi sisu, ja võimaldada tal nendega tutvuda.

11 Infoühiskonna ja meedia peadirektoraadi direktoraadi „Audiovisuaalküsimused, meedia, Internet" direktor teavitas 7. veebruari 2008. aasta kirjaga hagejat sellest, et dokumente, millega viimane tutvuda soovis, ei saa talle kättesaadavaks teha põhjusel, et need on hõlmatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 teisest taandest tuleneva kohtumenetluse ja õigusnõustamisega seotud erandiga, kuna kohtuasi komisjon *vs.* Infront WM (C-125/06 P), milles komisjon ja Infront WM vaidlevad Ühendkuningriigi poolt võetud meetmete üle, on Euroopa Kohtus veel pooleli.

12 Hageja esitas 21. veebruari 2008. aasta kirjaga komisjoni peasekretärile kordustaotluse määruse nr 1049/2001 artikli 7 lõike 2 tähenduses. Komisjon teavitas 14. märtsi 2008. aasta kirjaga hagejat määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõike 2 alusel, et sama sätte lõikes 1 sätestatud tähtaega on pikendatud 15 tööpäeva võrra.

13 Komisjoni peasekretär tegi 16. mai 2008. aasta kirjaga hageja kordustaotluse kohta otsuse (edaspidi „sõnaselge otsus"). Peasekretär tõi esiteks välja, et hageja taotlus puudutas kolme dokumenti, milleks oli infoühiskonna ja meedia peadirektoraadi peadirektori 2. augusti 2006. aasta kiri Ühendkuningriigi alalisele esindajale, liikmesriigi ametiasutuste 5. septembri 2006. aasta kiri komisjonile ja Ühendkuningriigi alalise esindaja 19. veebruari 2007. aasta kiri komisjonile koos selle viie lisaga.

14 Seoses 5. septembri 2006. aasta ja 19. veebruari 2007. aasta kirjadega osutas komisjon, et ta on konsulteerinud Ühendkuningriigi ametiasutustega, kes määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 5 tuginedes esitasid vastuväited nende avalikustamisele sama määruse artikli 4 lõike 3 teisest lõigust tuleneva erandi alusel. Täpsemalt väitsid liikmesriigi ametiasutused, et dokumendid sisaldavad Ühendkuningriigi seisukohta kaebuses tõstatatud küsimuste kohta, mis on esitatud konfidentsiaalselt. Nende avalikustamine kahjustaks oluliselt kaebuse põhjendatuse kontrollimise raames peetavat dialoogi komisjoni ja liikmesriikide vahel, mis mõjutaks omakorda komisjoni otsustamisprotsessi. Lisaks sisaldavad 19. veebruari 2007. aasta kirja lisad konfidentsiaalset teavet, mis on seotud ringhäälinguorganisatsioonide ning teiste erinevate spordialade teleülekannete õiguste omanike majanduslike huvidega. Need lisad on seega hõlmatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sätestatud erandiga.

15 Komisjon tõi sõnaselges otsuses välja, et kuna Ühendkuningriigi ametiasutused on väljendanud põhjendatud vastuseisu kõnealuste kirjade avalikustamisele, siis peab ta keelama hageja poolt taotletud juurdepääsu, nagu tuleneb Euroopa Kohtu 18. detsembri 2007. aasta otsusest kohtuasjas C-64/05 P (Rootsi *vs.* komisjon, EKL 2007, lk I-11389).

16 Seoses 2. augusti 2006. aasta kirjaga märkis komisjon, et selle avalikustamine kahjustab oluliselt uurimise eesmärki – mis on määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes sätestatud erand –, kuna see võib kaasa tuua liikmesriikidepoolse keeldumise koostööst seoses direktiivi 89/552 artikli 3a raames teatatud meetmete vastavuse hindamisega. Komisjoni sõnul peab dokument jääma konfidentsiaalseks, kuni Üldkohus on Rahvusvahelise Jalgpalli Föderatsiooni (FIFA) ja Euroopa Jalgpalliassotsiatsioonide Liidu (UEFA) poolt otsuse 2007/730 peale esitatud hagide osas otsused teinud (kohtuasjad T-68/08 ja T-55/08).

17 Komisjon ei võimaldanud 2. augusti 2006. aasta kirjaga tutvuda ka osaliselt, põhjendusel et see on tervikuna hõlmatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandast taandest tuleneva erandiga. Lõpuks leidis komisjon, et puudub ülekaalukas üldine huvi, mis õigustaks nende dokumentide avalikustamist, millega hageja on soovinud tutvuda.

Menetlus ja poolte nõuded

18 Hageja esitas 18. juunil 2008 Üldkohtu kantseleisse hagiavalduse käesoleva menetluse algatamiseks.

19 Ühendkuningriik palus 30. septembril 2008 Üldkohtu kantseleisse saabunud avalduses luba astuda käesolevas asjas menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Taani Kuningriik esitas 2. oktoobril 2008 Üldkohtu kantseleisse saabunud dokumendiga taotluse astuda käesolevasse menetlusse hageja nõuete toetuseks. Üldkohtu seitsmenda koja esimees andis 2. detsembri 2008. aasta määrusega menetlusse astumise load.

Ühendkuningriik esitas oma seisukohad ja teised osapooled esitasid määratud tähtaja jooksul nende kohta oma märkused.

20 Üldkohtu seitsmenda koja esimees nägi 4. augusti 2010. aasta määrusega Üldkohtu kodukorra artikli 65 punkti b, artikli 66 lõike 1 ja artikli 67 lõike 3 kolmanda lõigu alusel ette, et komisjon peab esitama kõigi nende dokumentide ärakirjad, millele ta juurdepääsu oli keelanud.

21 Seoses Üldkohtu kodade koosseisu muutmisega kuulub ettekandja-kohtunik teise koja koosseisu, millele käesolev asi on seetõttu määratud.

22 Komisjon täitis oma 6. septembri 2010. aasta kirjaga selle menetlustoimingu.

23 Üldkohus otsustas ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal avada suulise menetluse ning esitas menetlust korraldavate meetmete raames kirjalikult ühe küsimuse komisjonile, millele viimane vastas 29. oktoobri 2010. aasta kirjaga.

24 Poolte kohtukõned ja nende vastused Üldkohtu esitatud küsimustele kuulati ära 24. novembri 2010. aasta kohtuistungil.

25 Hageja palub Üldkohtul:

– tühistada 9. aprillil 2008 vaikimisi tehtud tagasilükkamise otsus ja sõnaselge otsus;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt ja Ühendkuningriigilt.

26 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta vaikimisi tehtud tagasilükkamise otsuse peale esitatud hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

– lükata sõnaselge otsuse peale esitatud väited põhjendamatuse tõttu tagasi;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

27 Ühendkuningriik palub Üldkohtul:

– jätta vaikimisi tehtud tagasilükkamise otsuse peale esitatud hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

– jätta sõnaselge otsuse peale esitatud hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

Õiguslik käsitlus

28 Hageja esitab kaks väidet, mis tuginevad põhjendamiskohustuse rikkumisele ja EÜ artikli 255 koostoimes määruse nr 1049/2001 artiklitega 1, 2 ja 4 rikkumisele.

1. *Vaikimisi tehtud tagasilükkamise otsuse peale esitatud hagi vastuvõetavus*

Poolte argumendid

29 Komisjon, keda toetab Ühendkuningriik, väidab, et hagejal puudub vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõikele 3 põhjendatud huvi vaikimisi tehtud otsuse, mis loetakse vastuvõetuks 9. aprillil 2008 (edaspidi „vaikimisi tehtud otsus"), vaidlustamiseks. Nimelt, kuna sõnaselge otsuse vastuvõtmise kuupäev on varasem kui hagi esitamise kuupäev, siis ei anna vaikimisi tehtud otsuse võimalik tühistamine hagejale võrreldes sõnaselge otsuse võimaliku tühistamisega mingit eelist.

30 Hageja väidab, et komisjoni seisukoht tingib absurdse olukorra, kus sõnaselge otsuse tegemine väljaspool määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõikes 1 sätestatud tähtaega muudab võimatuks vaikimisi tehtud tagasilükkamise otsuse – mis on oma olemuselt siiski põhistamata otsus – kohtuliku kontrolli.

Üldkohtu hinnang

31 Kohtupraktikast nähtub, et juhul, kui sõnaselge keeldumise otsus tehakse pärast määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõikes 3 ette nähtud tähtaega, ei ole taotlejal enam põhjendatud huvi vaidlustada vaikimisi tehtud otsust, mis loetakse vastuvõetuks nimetatud tähtaja ületamisega (vt selle kohta Üldkohtu 19. jaanuari 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-355/04 ja T-446/04: Co-Frutta *vs.* komisjon, EKL 2010, lk II-1, punkt 45, ja Üldkohtu 17. juuni 2010. aasta määrus kohtuasjas T-359/09: Jurašinović *vs.* nõukogu, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 40). Õiguslikud tagajärjed, mis on seotud õigusega tutvuda asjaomaste dokumentidega, aeguvad tulenevalt selle tähtaja möödumisest sõnaselge otsuse vastuvõtmise hetkest.

32 Hageja poolt kohtuistungil väljendatud huvi võimaluse vastu esitada hiljem tulenevalt kõnealuse tähtaja ületamisest kahju hüvitamise nõue ei sea kahtluse alla eespool punktis 31 antud hinnangut. Nimelt ei ole vaikimisi tehtud otsuse eelnev tühistamine sellise nõude esitamise eelduseks.

33 Siit järeldub, et hagi tuleb jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata selles osas, millega on vaidlustatud vaikimisi tehtud otsus.

2. *Sõnaselge otsuse peale esitatud hagi*

Esimene väide, mis tugineb põhjendamiskohustuse rikkumisele

Poolte argumendid

34 Seoses sõnaselge otsusega osutab hageja esiti sellele, et ta ei ole teadlik, kas lisaks komisjoni poolt välja toodud dokumentidele esineb muid dokumente, mida tema taotlus puudutab. Järgmiseks rõhutab hageja, et liikmesriigipoolne põhjendatud vastuseis dokumendi avalikustamisele määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 5 alusel ei vabasta komisjoni kohustusest teostada liikmesriigi esitatud põhjenduste paikapidavuse üle täielikku kontrolli ning anda sellega seoses vastavalt EÜ artiklile 253 ja määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõikele 1 omapoolne nõuetekohane põhjendus. Sellist lähenemist kinnitab mitmes punktis eespool punktis 15 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs.* komisjon, kohtujurist Poiares Maduro ettepanek selles kohtuasjas (EKL 2007, lk I-11394) ning komisjoni ettepanek määruse nr 1049/2001 muutmiseks, mis viitab sama määruse artikli 4 lõike 5 tõlgendamisele praegu kehtival kujul.

35 Lisaks oleks komisjoni tegutsema kohustamine kooskõlas konsulteeritud liikmesriigi põhistatud eitava arvamusega vastuolus selle sätte sõnastusega, mis käsitleb kõnealuse riigi „taotlust", ning tähendaks taotluse autorile esitamise põhimõtte taastamist, mis on määrusega 1049/2001 kehtetuks tunnistatud.

36 Komisjoni poolt kaitstava argumendi vastuolulisus tuleneb ka asjaolust, et käesoleval juhul tõi see kaasa ka keelu tutvuda üldkasutatavate dokumentidega, nagu 2006. aasta

jalgpalli maailmameistrivõistluste mängude nimekiri ja nende 1994. aasta, 1998. aasta ja 2002. aasta jalgpalli maailmameistrivõistluste mängude nimekiri, mida ei ole tasuta televisioonis otse üle kantud, ning asjaolu, et komisjon ei võimaldanud tutvuda dokumendiga, mille avalikustamisega Ühendkuningriigi ametiasutused nõus olid.

37 Peale Ühendkuningriigi hinnanguga pimesi nõustumist ei sisalda sõnaselge otsus siiski põhjendust, mille alusel võiks komisjon teha järelduse, et liikmesriigi esitatud põhjendused on mõjuvad või et kõnealuste dokumentide avalikustamist õigustav ülekaalukas üldine huvi puudub. Eespool punktis 36 mainitud asjaolu tõendab ka, et komisjon ei ole Ühendkuningriigi poolt esitatud põhjenduste kehtivust kontrollinud. Lisaks ei sisalda sõnaselge otsus keeldumise põhjuseid, mis Ühendkuningriik oma menetlusse astuja seisukohas sellega seoses esitas.

38 Lõpuks ei sisalda sõnaselge otsus mingit komisjonipoolset hinnangut võimaluse kohta tutvuda dokumentidega osaliselt.

39 Sellest tulenevalt on komisjon hageja sõnul sellega, et ta tugines hageja esitatud dokumentidega tutvumise taotluse puhul üksnes Ühendkuningriigi ametiasutuste põhistatud keeldumisele ega kaalunud võimalust lubada taotluses osutatud dokumentidega osaliselt tutvuda, rikkunud oma põhjendamiskohustust.

40 Seoses komisjoni 2. augusti 2006. aasta kirjaga väidab hageja, et väide, mille kohaselt takistaks selle avalikustamine liikmesriigil koostööd tegemast ja esitamast vajalikku teavet selleks, et komisjon saaks hinnata siseriiklike meetmete vastavust ühenduse õigusele, on üksnes hüpoteetiline ja seda ei toeta ükski tõend, nii et see ei ole piisav põhjendus.

41 Komisjon ja Ühendkuningriik leiavad, et need argumendid ei ole põhjendatud.

Üldkohtu hinnang

42 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab EÜ artikliga 253 nõutav põhjendus vastama asjaomase akti olemusele ning sellest peab selgelt ja ühemõtteliselt ilmnema akti andnud institutsiooni arutluskäik, nii et huvitatud isikutel oleks võimalik teada saada võetud meetme põhjused ja pädeval kohtul teostada kontrolli. Põhjendamise nõuet tuleb hinnata konkreetse juhtumi asjaoludest lähtudes, arvestades eelkõige akti sisu, esitatud põhjenduste olemust ja selgituste saamise huvi, mis võib olla akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab. Ei ole nõutav, et põhjendus täpsustaks kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna otsuse põhjenduse vastavust EÜ artikli 253 nõuetele tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja asjaomase valdkonna õiguslikku regulatsiooni silmas pidades (Euroopa Kohtu 30. märtsi 2000. aasta otsus kohtuasjas C-265/97 P: VBA *vs.* Florimex jt, EKL 2000, lk I-2061, punkt 93).

43 Esiteks, mis puudutab hageja väidet, et ta ei ole teadlik, kas leidub muid tema taotlusega seotud dokumente, mida ei ole sõnaselges otsuses tuvastatud, tuleb sedastada, et komisjon on selles otsuses selgelt välja toonud, millised on need dokumendid, mida hageja taotlus puudutab. Sõnaselge otsus on seega selles küsimuses õiguslikult piisavalt põhistatud.

44 Järgmiseks tuleb seoses Ühendkuningriigi ametiasutuste poolt esitatud dokumentidega nentida, et komisjoni põhjendamiskohustuse ulatus sõltub sellest, millised õiguslikud tagajärjed on liikmesriigi vastuväidetel dokumendi avalikustamisele vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 5.

45 Sellega seoses tuleb möönda, et kui määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõiget 5 tõlgendada nii, et see annab liikmesriigile üldise ja tingimusteta vetoõiguse, millega saab puht meelevaldselt ja vajaduseta oma otsust põhistada, vastustada iga ühenduse institutsiooni valduses oleva dokumendi avalikustamist ainuüksi põhjusel, et dokument pärineb sellelt liikmesriigilt, läheb see vastuollu eesmärgiga muuta Euroopa Liidu otsustamisprotsessi läbipaistvamaks. Sellise tõlgenduse korral ei allu üks eriti tähtsate dokumentide kategooria, mis on ühenduse otsustamisprotsessi alus ja selgitab seda, määruse nr 1049/2001 sätetele. Järelikult on üldsuse õigust tutvuda dokumentidega tõkestatud vastavas ulatuses ilma objektiivse põhjuseta (vt selle kohta eespool punktis 15 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs.* komisjon, punktid 58–60, 62 ja 64).

46 Seega on asjaomane liikmesriik kohustatud oma võimalikku vastuseisu põhjendama, osutades määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetes 1–3 loetletud eranditele. Kui liikmesriik on selle kohustuse täitnud, peab institutsioon juurdepääsutaotluse tagasi lükkama, kuid ta peab ka täitma omaenda põhjendamiskohustuse ja oma otsuses ära näitama põhjused, millele tuginedes jõudis liikmesriik järeldusele, et tuleb kohaldada mõnda juurdepääsu keelavat erandit, mis on eelnevalt viidatud sätetes ette nähtud (vt selle kohta eespool punktis 15 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs.* komisjon, punktid 87, 89 ja 90).

47 Neist kaalutlustest, mille eesmärk on kaitsta määruse nr 1049/2001 eesmärki, püüdes samas artikli 4 lõikele 5 omistada sama artikli lõikest 4 erinevat ja iseseisvat normatiivset sisu, tuleneb, et pärast selle tuvastamist, et liikmesriigi vastuväited sisaldavad

põhjuseid, mille tõttu on tema sõnul kõnealused dokumendid hõlmatud erandiga õigusest dokumentidega tutvuda, ei pea komisjon andma omapoolset hinnangut, kas see põhjendus on põhjendatud.

48 Käesoleval juhul tõi komisjon sõnaselge otsuse punktis 2 seoses Ühendkuningriigi poolt esitatud dokumentidega välja liikmesriigi esitatud põhjused ning osutas, et need põhjused on esitatud viitega määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes ja lõike 3 teises lõigus ette nähtud eranditele. Komisjon täitis seega EÜ artikli 253 ja määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõike 1 kohase põhjendamiskohustuse.

49 Lisaks tuleb seoses komisjoni 2. augusti 2006. aasta kirjaga meenutada, et põhjendamiskohustus kujutab endast olulist vorminõuet, mida tuleb eristada põhjenduste põhjendatusest, mis puudutab vaidlusaluse akti sisulist seaduslikkust (Üldkohtu 12. detsembri 2007. aasta otsus kohtuasjas T-112/05: Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, EKL 2007, lk II-5049, punkt 94).

50 Tuleb nentida, et hageja poolt sellega seoses esitatud argumendid, et põhistada sõnaselge otsuse puudulikku või ebapiisavat põhistatust, käsitlevad tegelikult nende põhjuste põhjendatust, mis vaadatakse läbi teise väite raames. Lisaks tuleb märkida, et sõnaselge otsus sisaldab punktis 3.1 põhjuste ülevaadet, mille tõttu komisjon leidis, et kõnealuse kirja avalikustamine kahjustab uurimise eesmärki ning sellest tuleb määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande alusel keelduda.

51 Esimene väide tuleb järelikult tagasi lükata.

Teine väide, mis tugineb EÜ artikli 255 koostoimes määruse nr 1049/2001 artiklitega 1, 2 ja 4 rikkumisele

Ühendkuningriigi poolt esitatud dokumendid

– Poolte argumendid

52 Hageja väidab, et kohtupraktika kohaselt tuleb kõiki erandeid õigusest tutvuda dokumentidega tõlgendada kitsendavalt – dokumentidega tutvumise õigus peab jääma põhimõtteks.

53 Seoses määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teisest lõigust tuleneva erandiga (vt eespool punkt 14) väidab hageja, et liikmesriik esitas käesoleval juhul sätte, mille eesmärk on komisjoni otsustamisprotsessi säilitamine, ja seda tulevikus aset leidvates kohtuasjades. Nimelt oli komisjon juba vaikimisi tehtud otsuse ja sõnaselge otsuse vastuvõtmise ajal otsuse 2007/730 vastu võtnud ja kaebusega seotud toimiku sulgenud (vt eespool punktid 8 ja 9). Ent kuna see erand on oma olemuselt üksnes institutsioonide otsustamisprotsessiga seotud, siis võivad sellele tugineda üksnes institutsioonid. Selles kontekstis ei oma tähtsust asjaolu, et Ühendkuningriigi ametiasutused ei ole sõnaselges otsuses tuvastatud dokumente esitanud – võttes arvesse, et need on avalikud –, samuti nagu kaalutlus, mille kohaselt oleks ka neid dokumente pidanud kaebuse läbivaatamise käigus uurima.

54 Lisaks põhineb kaalutlus, mille kohaselt mõjutaks kõnealuste dokumentide avalilustamine liikmesriikide tahet teha komisjoniga koostööd, asjaolul, mis ei ole mõistlikult

ettenähtav, vaid puhtalt hüpoteetiline. Pealgi on liikmesriigid EÜ artikli 10 alusel kohustatud koostööd tegema ning ei tohi seda kohustust rikkuda põhjendusel, et komisjon on vastavalt määrusele nr 1049/2001 dokumendid kättesaadavaks teinud. Sellega seoses osutab hageja komisjoni enda seisukohale, mis puudutab direktiivi 89/552 artikli 3a kohaldamisalasse kuuluvate meetmete uurimist, mille kohaselt ta viib kõnealuse uurimise läbi üksnes siis, kui liikmesriik on esitanud piisava teabe iga sündmuse tähtsuse kohta ühiskonnale ning kõnealuste sündmuste valikul järgitavate menetluste kohta. Seega on mõeldamatu, et liikmesriigid ei tee direktiivi 89/552 artikli 3a lõikes 2 sätestatud menetluse raames koostööd.

55 Hageja tuletab meelde, et liikmesriigid on kohustatud kehtestama direktiivi 89/552 artikli 3a lõike 1 alusel võimalike ühiskonnale väga tähtsate sündmuste loetelu selgelt ja läbipaistvalt, nii et seoses sellega komisjonile esitatud dokumentide avalikustamisest ei saa isegi pärast seda, kui on tehtud otsus loetelu vastavuse kohta ühenduse õigusele, keelduda põhjendusel, et liikmesriik keeldub tulevikus koostööd tegemast. Kuigi komisjon sai Ühendkuningriigi ametiasutuste poolt esitatud dokumendid vastuseks teabenõudele, mille ta neile seoses kaebusega saatis, põhines otsus 2007/730 sellel teabel.

56 Selles kontekstis rõhutab hageja, et komisjoni enda sõnul oli Ühendkuningriigi poolt kaebuse uurimise raames esitatud teave selleks, et hinnata Ühendkuningriigi võetud meetmete vastavust ühenduse õigusele, asjakohane ning et 7. veebruari 2008. aasta kirja kohaselt (vt eespool punkt 9) tingis otsuse 2007/730 vastuvõtmine kaebuse menetlemise lõpetamise. Komisjon määratles sõnaselges otsuses niisiis, et vaidlusalused dokumendid kuuluvad hageja kordustaotluse kohaldamisalasse, mis puudutas Ühendkuningriigi poolt teavitatud meetmete uurimist direktiivi 89/552 artikli 3a lõike 2 alusel. Sellest tuleneb, et meetmete vastavuse uurimine ja kaebuse läbivaatamine

ühtivad ning et komisjoni argumendid, mis on esmakordselt esitatud tema kostja vastuses ja mis tuginevad kahe menetluse eristamisele, tuleb tagasi lükata. Hageja rõhutab sellega seoses, et sõnaselge otsuse kohaselt sisaldab 19. veebruari 2007. aasta kiri Ühendkuningriigi arvamust komisjoni seisukoha kohta, mis puudutab direktiivi 89/552 artikliga 3a seotud teatud küsimusi.

57 Lisaks ei saa nõustuda argumendiga, mis käsitleb võimalust avada pärast otsuse 2007/730 tühistamist Üldkohtu poolt taas uurimismenetlus Ühendkuningriigi poolt teatatud meetmete suhtes, kuna see õigustaks uurimismenetluse raames komisjonile esitatud kõigi dokumentide avalikustamata jätmist.

58 Järelikult on komisjon sellega, et ta tugines keelu puhul tutvuda Ühendkuningriigi poolt esitatud dokumentidega määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teises lõigus ette nähtud erandile, rikkunud õigusnormi.

59 Lisaks toob hageja välja, et kuna komisjon ei uurinud võimalust lubada taotletud dokumentidega osaliselt tutvuda, siis rikkus ta määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõiget 6. Lisaks ei osuta sõnaselge otsus sellele, et komisjon oleks palunud Ühendkuningriigil põhistada oma seisukohta võimaliku osalise juurdepääsu võimaldamise suhtes või et selline põhjendus oleks tegelikkuses esitatud.

60 Komisjon väidab omalt poolt esiteks, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 5 kohaldamise raames on tema pädevus piiratud sellega, et teha kindlaks, kas liikmesriigi poolt esitatud vastuväited põhinevad määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõigetel 1–3 ning

kas need ei jää selgelt väljapoole nende sätetega kehtestatud erandite kohaldamisala. Samamoodi peab liidu kohtute teostatav kontroll tema hinnangu õiguspärasuse üle piirduma selle kindlakstegemisega, kas ta selle uurimise tegelikkuses läbi viis.

61 Järgmiseks, mis puudutab määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teisest lõigust tuginevat erandit (vt eespool punkt 14), siis toob komisjon välja, et Ühendkuningriik esitas dokumendid kaebuse läbivaatamise raames ning need sisaldasid Ühendkuningriigi ametiasutuste arvamust, mille nad esitasid komisjoniga peetud eelkonsultatsioonide kontekstis. Komisjon, keda toetab Ühendkuningriik, rõhutab, et vastupidi sellele, mida väidab hageja, on liikmesriigil, kes osaleb otsustusmenetluses, mille tulemusel võetakse vastu institutsiooni akt, õigus tugineda määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teises lõigus esinevale erandile, mille eesmärk on kaitsta sellest menetlusest lahutamatut „mõtlemisruumi". Käesoleval juhul on vaatamata kõnealuse uurimise lõpetamisele oht kahjustada seda menetlust – mis nõuab sarnase olemusega kontrolli nii direktiivi 89/552 artikli 3a raames kui rikkumismenetluse raames – mõistlikult ettenähtav, kuna otsuse 2007/730 seaduslikkus on Üldkohtus kohtuasjades T-55/08: UEFA *vs.* komisjon ja T-68/08: FIFA *vs.* komisjon vaidlustatud. Tõepoolest, neil dokumentidel, mida komisjon kasutas nii oma uurimises vastavalt direktiivi 89/552 artiklile 3a kui ka seoses kaebusega, on keskne roll juhul, kui otsuse 2007/730 tühistamise korral avatakse uuesti Ühendkuningriigi poolt võetud meetmete vastavuse hindamine ühenduse õigusele. Ühendkuningriigi ametiasutused peaksid siis taas kuni kohtuasjas lõpliku otsuse tegemiseni täiesti usalduslikus õhkkonnas komisjoniga koostööd tegema, vastasel juhul kahjustataks oluliselt tema otsustamisprotsessi. Nendel asjaoludel ei ole Ühendkuningriigi põhjendused ilmselgelt sobimatud.

62 Komisjon lisab, et EÜ artikliga 10 kehtestatud koostöökohustus ei takista seda, et liikmesriigid võiks taotleda, et mõned tõendid jääksid konfidentsiaalseks. Lisaks on

käesoleval juhul asjakohane ka direktiivi 89/552 artikli 3a lõike 2 raames liikmesriikidele tulenev koostöökohustus, kuna kõnealused dokumendid on esitatud kaebuse läbivaatamise raames ning ei moodusta osa Ühendkuningriigipoolsest teatamisest selle sätte raames.

63 Ühendkuningriik rõhutab, et kuigi teatud 19. veebruari 2007. aasta kirja lisades iv-vi sisalduv teave ei ole konfidentsiaalne, ilmnevad nende esitamise struktuurist mõningad asjaolud, mida ei saa avalikustada ilma, et see kahjustaks vastastikust usaldust, mis peab käesolevatel asjaoludel komisjoni ja liikmesriigi vahelises teabevahetuses valitsema.

– Üldkohtu hinnang

64 Alustuseks tuleb rõhutada, et pärast seda, kui komisjon esitas selgitused nii oma kostja vastuses kui 29. oktoobri 2010. aasta kirjas, mille kohaselt ei ole ta enam Ühendkuningriigi alalise esindaja kirja kahe esimese lisa avalikustamise vastu, välja arvatud mõned andmed, mille suhtes kohaldati määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sätestatud erandit (vaata eespool punkt 14), väitis hageja kohtuistungil, et ta loobub kõnealuste andmete osas sõnaselges otsuses sisalduva hinnangu vaidlustamisest.

65 Seoses Ühendkuningriigi esitatud dokumentidega esitab hageja sisuliselt väite, mis tugineb määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teise lõigu rikkumisele.

66 Sellega seoses tuleb juba eos tagasi lükata komisjoni ja Ühendkuningriigi kaitstav seisukoht kohtuliku kontrolli ulatuse kohta määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 5 kohaldamise korral (vt eespool punkt 60).

67 Nimelt, kui liikmesriik tugineb määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikele 5 ja esitab sama artikli lõigetes 1–3 loetletud keeldumise alused, siis on liidu kohtu ülesanne huvitatud isiku taotlusel, kellele taotluse saanud institutsioon ei andnud luba dokumentidega tutvuda, kontrollida, kas taotluse saanud institutsiooni poolt juurdepääsu keelamine võib nimetatud erandite põhjal olla õiguspäraselt põhjendatud, ning seda vaatamata asjaolule, et see keeldumine ei tulene institutsiooni enda, vaid asjaomase liikmesriigi vastavast hinnangust. Peale selle tuleb toonitada, et liikmesriigi sekkumisele vaatamata on tegemist nimetatud isiku suhtes tehtud ühenduse otsusega, mille institutsioon talle hiljem saadab vastuseks teabenõudele, mis on esitatud institutsioonile tema valduses oleva dokumendi kohta (vt selle kohta eespool punktis 15 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs.* komisjon, punkt 94).

68 Lisaks tuleb määrusega nr 1049/2001 järgitavaid eesmärke arvesse võttes selle artiklis 4 loetletud erandeid üldsuse õigusest tutvuda institutsioonide dokumentidega tõlgendada ja kohaldada täht-tähelt (vt selle kohta Euroopa Kohtu 1. juuli 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-39/05 P ja C-52/05 P: Rootsi ja Turco *vs.* nõukogu, EKL 2008, lk I-4723, punkt 36).

69 Seoses määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teise lõike tõlgendamisega tuleb märkida, et selle sätte eesmärk on kaitsta menetluse raames esitatud teatud liiki dokumente, mille avalikustamine, isegi kui menetlus on lõpetatud, kahjustaks asjaomase institutsiooni otsustamisprotsessi.

70 Need dokumendid peavad sisaldama „sisekasutuseks esitatud arvamusi osana asjaomase institutsiooni aruteludest ja eelkonsultatsioonidest".

71 Sõnaselge otsuse punkti 2 kohaselt vastavad Ühendkuningriigi poolt esitatud dokumendid sellele määratlusele, kuna need sisaldavad liikmesriigi ametivõimude „arvamust", mis on esitatud komisjoni „sisekasutuseks eelkonsultatsioonides komisjoni ja nimetatud ametiasutuste vahel".

72 Vastuseks Üldkohtu kohtuistungil esitatud küsimusele tõi komisjon lisaks välja, et tema arvates hõlmab määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teine lõik ka dokumente, mis on esitatud üksuste poolt, mis ei ole asjaomase institutsiooni teenistuses, kuna isegi kui nende otstarve on teabe esitamine, paljastavad nad ka kaudselt nende autori arvamuse kõnealuse teabe paikapidavuse ja asjakohasuse kohta.

73 Niisiis ei saa määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teise lõigu sõnastust tõlgendada sedavõrd laialt. Tõepoolest, kui esiteks asuda seisukohale, et dokument on ette nähtud institutsiooni sisekasutuseks üksnes tulenevalt asjaolust, et ta on selle adressaat, muutuks see tingimus sisutühjaks, kuna kõik institutsiooni saadud dokumendid vastavad sellele tingimusele. Teiseks jätab tõlgendus, mis vastab sõnaselges otsuses esitatud seisukohale, tähelepanuta, et sama sätte kohaselt peavad arutelud ja eelkonsultatsioonid toimuma „osana […] institutsiooni sisearuteludest ja eelkonsultatsioonidest". Sõnaselges otsuses on tegemist komisjoni ja Ühendkuningriigi ametiasutuste vaheliste konsultatsioonidega, mis seega ei leia aset „osana […] institutsiooni sisearuteludest ja eelkonsultatsioonidest".

74 Olemata kaugeltki üksnes grammatiline tõlgendus, on need kaalutlused vastavuses eespool punktis 68 välja toodud põhimõttega, mis sõnaselges otsuses kaitstavas ja komisjoni poolt kohtuistungil arendatud seisukohas tähelepanuta on jäetud. Nimelt säilitavad need kaalutlused määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 kasuliku mõju ja järelikult loogika, miks esinevad selles sättes kaks teineteisest eristuvat lõiku – esimene,

mis puudutab otsustamisprotsessi kuni selle lõppemiseni, ja teine, mis käsitleb ajaperioodi, mis jätkub isegi pärast nimetatud protsessi lõppemist.

75 Esiteks, kui leida, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teine lõik käsitleb kõiki dokumente, mis institutsioonile väljastpoolt saadetakse ja mis sisaldavad „arvamust" selle mõiste kõige laiemas tähenduses, millele tuleb vastata, mis omakorda moodustavad „konsultatsiooni" selle sätte tähenduses, siis tuleneks sellest, et teine lõik käsitleb „dokumente" sama laias tähenduses kui sama sätte esimene lõik. Kui need mõlemad dokumentide kategooriad kuuluksid kaitsmisele samasugustel tingimustel, st kui nende avalikustamine kahjustaks oluliselt otsustamisprotsessi, siis muutuks esimene lõik üleliigseks, kuna teine kataks nii nimetatud protsessi lõpetamisele eelneva kui järgneva ajaperioodi.

76 Seega ei kuulu dokumendid, mis on institutsioonile saadetud isiku või välise üksuse poolt selleks, et asjaomase institutsiooniga arvamusi vahetada, määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teise lõigu kohaldamisalasse. Sellest tuleneb, et Ühendkuningriik ei saa selleks, et paluda komisjonil keelata kõnealuste kirjadega tutvumine, õiguspäraselt sellele sättele tugineda. Tuleb lisada, et asjaolu, mille kohaselt Euroopa Kohus tunnistas eespool punktis 15 viidatud kohtuotsuses Rootsi *vs.* komisjon, et liikmesriik võib määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 3 sätestatud eranditele tugineda, ei sea seda kaalutlust kahtluse alla. Nimelt võib Euroopa Kohtu poolt nimetatud kohtuotsuses tehtud viide artikli lõikele 3 olla seletatav selle lõike esimese lõigu olemasoluga, mis puudutab ka institutsiooni saadavaid dokumente.

77 Igal juhul tuleb tuvastada, et käesoleval juhul ei ole institutsiooni otsustamisprotsessi kahjustamise tingimus täidetud.

78 Sellega seoses tuleb meenutada, et dokumentidega tutvumise taotluse menetlemiseks vajalik hindamine peab olema konkreetne. Ühest küljest ei piisa nimelt erandi kohaldamise õigustamiseks ainuüksi asjaolust, et dokument puudutab erandiga kaitstud huvi. Põhimõtteliselt saab erandi kohaldamist õigustada ainult juhtudel, kui institutsioon on eelnevalt kontrollinud, kas dokumendiga tutvumine võib kaitstud huvi konkreetselt ja reaalselt kahjustada. Teisest küljest peab kaitstud huvi kahjustamise oht olema mõistlikult ettenähtav, mitte puhthüpoteetiline, et sellele saaks tugineda (Üldkohtu 11. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas T-166/05: Borax Europe *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 88 ja seal viidatud kohtupraktika).

79 Samuti tuleb meelde tuletada, et Ühendkuningriik esitas kõnealused dokumendid vastuseks komisjoni 2. augusti 2006. aasta kirjale, mis saadeti liikmesriigi ametiasutustele pärast kaebuse laekumist. Nagu nähtub sõnaselge otsuse punkti 2 neljandast lõigust, leiab Ühendkuningriik, et nende kirjade avalikustamine kahjustab tema lojaalset koostööd komisjoniga ühenduse õiguse rikkumise kaebuse uurimisel sel viisil, et ei võimalda tal komisjoni taotlustele avameelselt vastata. Selline asjaolu seaks ohtu komisjoni otsustamisprotsessi seoses ühenduse õiguse rikkumisega.

80 Sellise hinnanguga ei saa nõustuda. Nimelt kui tunnustada, et liikmesriigi võimalik deklaratsioon, millega ta näitab oma soovimatust institutsiooniga koostööd teha juhul, kui viimane teeb dokumendid kättesaadavaks, loob aluse otsustamisprotsessi olulise kahjustamise tuvastamiseks määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teise lõigu tähenduses, siis annaks see liikmesriikidele selles valdkonnas kaalutlusõiguse või vähemalt allutaks määrusega kehtestatud dokumentidega tutvumise poliitika selle suhtes kohaldatavale siseriiklikule poliitikale. See ei oleks kooskõlas ei määrusega nr 1049/2001 kehtestatud dokumentidele juurdepääsu võimaldamise süsteemiga (vt selle kohta eespool punktis 15 viidatud kohtuotsus Rootsi *vs.* komisjon, punktid 58 ja 65) ega liikmesriikidele EÜ artiklist 10 tuleneva kohustusega teha komisjoniga lojaalset koostööd.

81 Sellest tuleneb, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 teist lõiku ja artikli 4 lõiget 5 tuleb tõlgendada sellises tähenduses, et kui dokument on määruse nr 1049/2001 alusel avalikustatud, ei saa liikmesriik selleks, et põhjendatult tugineda asjaomase institutsiooni otsustamisprotsessi olulisele kahjustamisele, osutada oma soovimatusele komisjoniga koostööd teha.

82 Seega tuleb sõnaselge otsus tühistada osas, mis puudutab keeldu tutvuda 5. septembri 2006. aasta ja 19. veebruari 2007. aasta kirjadega, välja arvatud see osa, mis puudutab 19. veebruari 2007. aasta kirja kahes esimeses lisas sisalduvaid andmeid, mille puhul on tuginetud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sätestatud erandile.

Komisjoni dokument

– Poolte argumendid

83 Hageja meenutab, et ainuüksi asjaolu, et dokument käsitleb kontrollimist ja uurimist, ei saa olla piisav põhjendus määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes sätestatud erandi kohaldamiseks. Komisjon oleks seega pidanud oma otsuse põhjendustes tõendama, et asjaomase dokumendi avalikustamine kahjustab konkreetselt ja mõistlikult ettenähtavalt kontrollimise ja uurimise eesmärke.

84 Lisaks ei puuduta komisjoni poolt osutatud säte, mis erandi kehtestab, uurimise kui sellise kaitset, vaid uurimise eesmärgi kaitset sellisel viisil, et kaitstavat eesmärki ei saaks kahjustada pärast kõnealuse uurimise lõpetamist.

85 Niisiis ei ole komisjon käesoleval juhul selgitanud, millisel viisil võib 2. augusti 2006. aasta kirja avalikustamine tuua kaasa selle, et Ühendkuningriigi ametiasutused ei esita informatsiooni menetluse raames, kus liikmesriikidel on koostöö tegemise kohustus ning mis käesolevas asjas on juba lõpetatud. Neil tingimustel tuleb võimalust, et Üldkohus tühistab otsuse 2007/730, pidada hüpoteetiliseks ja tõenäoliselt kauges tulevikus aset leidvaks olukorraks.

86 Lisaks toob komisjon sõnaselges otsuses välja nii liikmesriigi poolt esitatud teabe kui ka temalt pärineva vaidlusaluse kirja. Lõpuks jättis komisjon tähelepanuta ülekaaluka üldise huvi olemasolu, mis õigustab kõnealuse dokumendi avalikustamist ja seisneb vajaduses tagada otsustamisprotsessi suurem läbipaistvus ja kodanike osalemine selles. Sellest tuleneb, et seoses 2. augusti 2006. aasta kirjaga tugines komisjon vääralt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandale taandele, mistõttu sõnaselge otsus tuleks tühistada.

87 Komisjon rõhutab, et tuleb vahet teha ühelt poolt dokumentidel, mis moodustavad osa Ühendkuningriigi teavitamisest direktiivi 89/552 artikli 3a lõike 2 raames, ning teiselt poolt dokumentidel, mis on esitatud pärast kaebuse laekumist algatatud uurimise raames, mis kujutab endast teavitamismenetlusest erinevat menetlust. Komisjon rõhutab samuti, et uurimine, mille puhul on osutatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandale taandele, on uurimine, millele osutatakse direktiivi 89/552 artikli 3a lõikes 2. Lisaks viis ta dokumendi suhtes lähtuvalt osutatud erandist läbi iseseisva uurimise ning järeldas piisavalt ja korrektselt põhjendades, et eksisteerib mõistlik

ettenähtav oht kahjustada asjaomase uurimise eesmärki. Seoses sellega – nagu on välja toodud sõnaselges otsuses – tingib otsuse 2007/730 tühistamine Üldkohtus lahendamisel olevate kohtuasjade T-55/08: UEFA *vs.* komisjon ja T-66/08: FIFA *vs.* komisjon põhjal menetluse uuesti avamise ja enne selle otsuse vastuvõtmist kogutud informatsiooni uuesti hindamise, sealhulgas see teave, mis sisaldub dokumentides, millega ei võimaldatud tutvuda.

88 Komisjon selgitab lisaks, et 2. augusti 2006. aasta kirja puhul ei ole ta määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 teisele taandele ega lõike 3 teisele lõigule tuginenud.

89 Lõpuks vaidleb komisjon vastu nii hageja väitele, et ta ei uuritud võimalust lubada dokumentidega osaliselt tutvuda, põhjendades, et ta hindas erandi kohaldamist asjaomase iseseisva dokumendi suhtes, kui ka argumendile, mille kohaselt ta jättis tähelepanuta ülekaaluka üldise huvi, mis õigustaks 2. augusti 2006. aasta kirja avalikustamist.

– Üldkohtu hinnang

90 Seoses 2. augusti 2006. aasta kirja sisuga toob hageja välja mõttetuse sõnaselges otsuses sisalduvas väites, mille kohaselt sisaldab kõnealune kiri Ühendkuningriigi poolt esitatud informatsiooni, kuigi see on esimene kiri, mille komisjon peale kaebuse laekumist saatis. Nimelt nagu nähtub sõnaselge otsuse punktist 3.1, põhjendas komisjon selle dokumendi avalikustamata jätmist viitega ohule, et liikmesriigid ei soovi juhul, kui nad teavad, et nende poolt edastatud informatsioon võib hiljem kolmandatele isikutele teatavaks saada, direktiivi 89/552 artikli 3a kohase menetluse raames koostööd teha. Kõnealuse kirja, mille komisjon on menetlustoimingute raames koostanud

(vt eespool punktid 20 ja 21), sõnastusest nähtub, et see ei sisalda Ühendkuningriigi ametiasutuste poolt esitatud informatsiooni. Kiri sisaldab kaebuse kokkuvõtet ja selle eesmärk on paluda liikmesriigi ametiasutuste arvamust Infront WM-i väidete kohta. Ainus viide Ühendkuningriigi ametiasutuste esitatud tõenditele puudutab vaatajaarve, mida kritiseeriti juba kaebuses, ja need olid seega juba hagejale ja Infront WM-ile teada (vt eespool punktid 5 ja 6). Sellest tuleneb, et komisjoni poolt sõnaselges otsuses viidatud põhjus kõnealuse dokumendi avalikustamata jätmise õigustamiseks ei vasta viimase kirja sisule.

91 Isegi kui see asjaolu kõrvale jätta, tuleb märkida, et komisjoni poolt sõnaselges otsuses välja toodud asjaolud ei ole igal juhul piisavad, et täita määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes sätestatud tingimusi.

92 Nagu rõhutab komisjon (vt eespool punkt 87), tuleb sellega seoses märkida, et uurimine, millega seoses kõnealusele erandile osutati, hõlmab Ühendkuningriigi võetud meetmete ühenduse õigusele vastavuse hindamise menetlust direktiivi 89/552 artikli 3a raames.

93 Niisiis on komisjoni sellesse menetlusse sekkumise eesmärk teha kindlaks, kas selle artikli lõikes 3 sätestatud mehhanism toob kaasa kohustusi teistele liikmesriikidele ning võib käesoleval juhul tuua kaasa takistuse teenuste vabale liikumisele. Lisaks, kui komisjon palus pärast kaebuse esitamist selle liikmesriigi ametiasutustelt selgitusi ja

täiendavat informatsiooni, toimus see ilmselgelt seetõttu, et see oli vajalik temapoolse hinnangu andmiseks.

94 Neil asjaoludel tuleb järeldada, et kui liikmesriik ei soovi komisjonile selleks hindamiseks vajalikke dokumente saata põhjendusel, et ta on nende komisjonipoolse võimaliku avalikustamise vastu kolmandatele isikutele määruse nr 1049/2001 alusel, siis selle ainus tagajärg seisneb selles, et komisjon ei jätka meetmete ühenduse õigusele vastavuse hindamist direktiivi 89/552 artikli 3a raames ning selle suhtes kohaldatakse täielikult esmast õigust. Sellega seoses tuleb lisada, et direktiivi 89/552 artikli 3a raames ei rakenda komisjon liidu poliitikat üldsuse juurdepääsu kohta ühiskonna jaoks väga tähtsatele sündmustele, vaid see piirdub sellega, et pakub vahendi sellega seonduvatest võimalikest siseriiklikest meetmetest kõrvalehoidumise vastu, kui need on vastavuses ühenduse õigusega. Lisaks saavad liikmesriigid vabalt valida, kas nad soovivad ühiskonna jaoks väga tähtsate sündmuste poliitikat rakendada, nagu tõendab sõna „võib" kasutamine direktiivi 89/552 artikli 3a lõikes 1.

95 Järelikult ei ole komisjoni uurimise eesmärk teha ühiskonna jaoks väga tähtsad sündmused tasuta televisioonis kättesaadavaks, vaid tagada ühenduse õiguse järgimine olukorras, kus üks liikmesriik soovib saada eelist nende meetmete vastastikuse tunnustamise mehhanismist, mille ta selles poliitikavaldkonnas võttis. Niisiis ei ole ühenduse õiguse järgimise eesmärk ohustatud olukorras, kus liikmesriik ei soovi tema poolt võetud või võetavate meetmete ühenduse õigusele vastavuse hindamise raames koostööd teha. Nimelt ei uuri komisjon sellises olukorras neid meetmeid, need ei saa vastastikuse tunnustamise eelist ning neile kohaldatakse täiel määral esmase õigusega tagatud teenuste osutamise vabadust.

96 Sellest tuleneb, et komisjon rikkus sellega, et osutas 2. augusti 2006. aasta kirja avalikustamisest keeldumiseks määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandale taandele, õigusnormi.

97 Sõnaselge otsus tuleb järelikult tühistada, välja arvatud see osa, mis puudutab 19. veebruari 2007. aasta kirja kahes esimeses lisas sisalduvaid andmeid, mille puhul on tuginetud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sätestatud erandile.

Kohtukulud

98 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna käesolevas asjas on kohtuotsus tehtud suuremas osas komisjoni kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt hageja nõudele temalt välja mõista, välja arvatud Ühendkuningriigi sekkumisest tulenevad kulud. Selles kontekstis tuleb Ühendkuningriigi sekkumisest tulenevad hageja kulud vastavalt viimase nõuetele välja mõista Ühendkuningriigilt.

99 Kodukorra artikli 87 lõike 4 alusel kannavad Ühendkuningriik ja Taani Kuningriik ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (teine koda)

otsustab:

1. Jätta hagi vaikimisi tehtud tagasilükkamise otsuse peale, mis loetakse vastuvõetuks 9. aprillil 2008, vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

2. Tühistada komisjoni peasekretäri 16. mai 2008. aasta otsus, välja arvatud see osa, mis puudutab 19. veebruari 2007. aasta kirja kahes esimeses lisas sisalduvaid andmeid, mille suhtes on tuginetud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimeses taandes sätestatud erandile.

3. Jätta komisjoni kohtukulud tema enda kanda ja lisaks mõista temalt välja Edward William Batchelori kohtukulud.

4. Jätta Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi kohtukulud tema enda kanda ja lisaks mõista temalt välja tema menetlusse astumisest E. W. Batchelorile tekkinud kohtukulud.

5. Jätta Taani Kuningriigi kohtukulud tema enda kanda.

Forwood Dehousse Schwarcz

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 24. mail 2011 Luxembourgis.

Allkirjad